

شرق

روزنامه

www.sharghdaily.ir

سه شنبه ۱۸ آبان ۱۴۰۰ ۳ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ ۹ نوامبر ۲۰۲۱
سال نوزدهم • شماره ۴۱۳۹ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۱:۴۸ • اذان مغرب ۱۷:۲۱
اذان صبح فردا ۵:۰۹ • طلوع آفتاب ۶:۳۵

fordashargh@gmail.com

روزنامه‌رو

رونمایی از ۱۱۰ دستگاه اتوبوس برای ناوگان حمل‌ونقل عمومی تهران / عکس: امیرعباس قاسمی، میزبان

نورنوش

کنشگری

دست‌سازهای ۷۰ زن از بریس

زهرا مشتاق

ابتدا به کندي و با آزمون وخطا پيش رفته و اکنون پس از سال‌ها، به ثبات قابل‌اعتنایی رسیده است. اینک این ۷۰ زن که از روستاهای مختلفی ازجمله چادران، الله‌آباد و بزم هستند، به‌جای درازکردن دستشان و تقاضای کمک از نیکوکاران، دست‌های خود را به سمت خودشان برگردانده و با اتکا به داشته‌های بومی، فرهنگی و سنتی خود، به ارائه کار پرداخته‌اند.

آموزش یکی از مهم‌ترین مراحل این روند است. چون طرح‌های سوزن‌دوزی رایج در استان سیستان‌و‌بلوچستان اغلب طرح‌هایی شلوغ و پرکار است که ممکن است برای ساکنان شهر جذابیت چندانی نداشته باشد. ازاین‌رو گروه دست‌سازهای بریس سعی کرده‌اند با آموزش‌های متناسب، از این زنان بخواهند که محصولاتی تولید کنند که با روحیه، سلیق و چیدمان خانه‌ها و آدم‌های شهری بیشترین هم‌خوانی و نزدیکی را داشته باشد. برای مثال تولید بند عینک، یابند، دست‌بند، گوشواره و نیز محصولاتی چون انواع پرده، کوسن در اشکال و مدل‌های مختلف در همین راستاست. اگرچه به نظر می‌رسد وجود یک طراح حرفه‌ای و خوش‌سلیقه می‌تواند در همین محصولات

این چند نفر که تحصیلات مختلفی دارند، در روستاهای محل هدف، به زنان سوزن‌دوز بلوچ آموزش‌های مختلفی یاد می‌دهند و به این شکل در این سال‌ها موفق شده‌اند زنان روستایی را از شکل وابستگی به خیرین خارج کرده و آنها را به توانایی و داشته‌های بالقوه خود ارجاع دهند. حال اشراف به این توانایی برای آنها یک بازار کار بالفعل ایجاد کرده است؛ فرایندی که در

زیر آسمان جهان

مدنی، طلاق، نفقه، حضانت مشترک فرزندان و اثبات اصالت پدر و ارث می‌شود. خبرگزاری دولتی امارات، هدف از صدور این فرمان را «تقویت موقعیت و رقابت جهانی امارات به‌عنوان یکی از جذاب‌ترین مقاصد مهاجرت نخبگان و متخصصان» اعلام کرد. بر پایه این فرمان، دادگاه‌های جدیدی برای رسیدگی به امور خانواده‌های غیرمسلمان در ابوظبی ایجاد خواهد شد که به دو زبان انگلیسی و عربی فعالیت خواهند کرد. امارات عربی متحده سال گذشته نیز

اجازه ازدواج و طلاق غیرمسلمانان در امارات صادر شد

یورونیوز، حاکم ابوظبی با صدور فرمانی، قانون مدنی پیشین را که تنها براساس شریعت اسلامی تنظیم شده بود، اصلاح کرد تا غیرمسلمانان نیز اجازه ازدواج، طلاق و حضانت مشترک فرزندان را داشته باشند. شیخ خلیفه بن‌زاید آل‌نهیان، رئیس دولت امارات عربی متحده و حاکم ابوظبی، در فرمان خود تأکید کرده این قانون شامل ازدواج

روایت

«تیر ماه سیزده شو» یک جشن باستانی در دل البرز

جهانگیر نصر اشرفی

خانه‌های خود مشعل روشن می‌کردند. غروب همان شب در ظرفی نخود، کشمش، نان و خرما می‌گذاشتند و به مزار مردگان خود می‌بردند. صبح روز جشن یک نفر از هر خانواده به چشمه‌سار یا رودبار می‌رفت و به یمن این جشن آب، سنگ می‌شمرند و در چهارگوشه اتاق می‌ریختند و بخشی از آن را می‌خورند؛ چراکه آن را مایه تندرستی و طول عمر می‌دانستند. صبح روز تیرماه سیزده کسانی که «لال شیش‌زن» نام داشتند، با ترکه‌ای در دست به در خانه‌ها می‌رفتند و با اجرای مراسمی آیینی به افراد و اشیای هر خانه ترکه می‌زدند. مراد از «شیش» همان ترکه است.

شخصی به اسم «لال ماه» یا مادر لال‌ها نیز در کوچه‌ها و درگاه خانه‌ها به صدای بلند شعری به زبان طبری می‌خواند که برگردان آن چنین است: «لال آمد، لال آمد، لال با دست جلاق آمد، پارسال رفت و امسال آمد، عید همه ساله آمد، درخت را ترکه می‌زنم تا پریار بشود، زن را ترکه می‌زنم تا فرزند پسر بزاید، اسب را ترکه می‌زنم تا دارای کره شود، گاو را می‌زنم تا صاحب گوساله شود، هرسال یک‌بار تیر ماه سیزده می‌شود، لال آمد، لال آمد». در پایان اجرای این نمایش یکی از افراد خانه تعدادی گردو، انار، سنجد، کشمش و خوراکی‌های دیگر را که از قبل برای این مراسم و این میهمان‌های ناخوانده آماده کرده بود، در کیسه مادر لال‌ها می‌ریزد. لال هم برای تبرک یک ترکه به این فرد می‌زند.

از دیگر آیین‌های این جشن این بود که تازه‌دامادها برای نوعروسان خود دو طبق یکی شامل پارچه و هدایای گران‌بها و دیگری شامل شیرینی و خوراکی‌های سنتی هدیه می‌فرستادند. همان‌طورکه گفتیم یکی دیگر از نام‌های این جشن «لال شو» است که در برخی شهرهای مازندران از جمله آمل آن را چنین می‌خوانند. این نام برگرفته از نوع رفتار مجری آیین لال‌بازی است. در باور مردم لال و لال‌بازی در این شب از چنان میمنتی برخوردار است که در برخی شهرها نام این جشن از این بازی گرفته شده است.

یکی دیگر از آیین‌های این شب چنین است که زنان و دختران جوان در معابر اصلی شهر و روستا فال‌گوش می‌ایستند و نخستین کلمات و جملاتی را که از عابران می‌شنوند، به‌عنوان پیش‌بینی برای وضعیت روزها و ماه‌های پیش‌رو می‌دانستند. اگر حرف‌های خوبی می‌شنیدند، آن را دلالت بخوش‌یمن بودن روزهای پیش‌رو می‌دانستند و اگر چیز بدی می‌شنیدند، گمان می‌کردند بدیمنی در انتظارشان است. آنها این فال را در زندگی خود مؤثر می‌دانستند.

پیشخوان

سرکلرایی موضوع عشق از دریچه عرفان سنتی و انسان‌شناسی مدرن مورد واکاوی قرار گرفته است. بخش «همسایه» بروری بر حضور فرهنگی و معنوی مولانا در آلمان است. در بخش «نقد حال» مقصود فراستخواه، فرزانه اخوت، سیامک مختاری، سیدحسن اخلاق و ارسطو میرانی از تجربیات زیسته‌شان با مولانا گفته‌اند. صاحب‌امتیاز فصلنامه نگاه آفتاب مؤسسه سروش مولانا و مدیرمسئول آن مریم موسوی است. شماره چهارم نگاه آفتاب را می‌توانید به قیمت ۹۰ هزارتومان از وب‌سایت نگاه آفتاب به آدرس <https://www.neghaftab.com/> یا کتاب‌فروشی‌های معتبر تهیه کنید.

محمودی، عبدالحمید ضیایی، محمودرضا اسفندیار و متین عزتی، مولوی‌پژوه مقدونی در این بخش به طرح دیدگاه‌های خود پرداخته‌اند. بخش «کارنامه» که در هر شماره به پرورنده یکی از مولوی‌پژوهان نظر دارد، در این شماره به بررسی اندیشه‌ها و آثار آن‌ها‌های شمیم پرداخته است. در بخش «هفت اقلیم» نگاه آفتاب گفت‌وگویی با بهروز غریب‌پور، نویسنده و کارگردان تئاتر داشته و از او درباره ارتباطش با اندیشه و آموزه‌های مولانا و طراحی و کارگردانی ابرای عروسکی مولوی پرسیده است. در بخش «سنجه» که نگاهی نقادانه به آموزه‌های عرفانی و مولانا دارد، در میزگردی با حضور حسن محدثی‌گیلواپی، اردشیر منصوری و محمدرضا

نگاه آفتاب

شماره چهارم فصلنامه «نگاه آفتاب» منتشر شد. این شماره به یکی از مجوری‌ترین و چالش‌برانگیزترین مسائل بشری، یعنی «عشق» اختصاص دارد. در بخش «حکمت» که نگاهی همدلانه با آموزه‌های مولوی دارد، باتاز رساله سمپوزیوم افلاطون در آثار مولانا، رابطه عشق و معنای خارجی تبدیل کنند و در این مسیر در چند دهه اخیر بسیاری از قوانین منطبق بر شریعت از جمله آزادی خرید و فروش و استفاده از مشروبات الکلی را تغییر داده‌اند.

اتفاق

بی‌بی‌سی: لباسی که ایمی واین‌هاوس در آخرین کنسرت خود به تن داشت، در یک حراج به قیمت ۲۴۳ هزار دلار به فروش رسید. این خواننده و ترانه‌سرای بریتانیایی این لباس کوتاه مشکی و طلایی‌رنگ را در زمان آخرین اجرای خود در بلگراد در ژوئن ۲۰۱۱ به تن داشت؛ یعنی تنها یک ماه پیش از مرگ در ۲۷ سالگی!

روایتی: درخواست کشورهای عربستان، کویت و قطر برای سانسور بخش‌های همجنس‌گرایی اثر مارولی «جاودانگان» به کارگردانی کلویی ژانو با واکنش آنجلینا جولی، بازیگر این فیلم همراه بود. جولی که نقش شخصیت سلحشور تینا را در این فیلم بازی می‌کند، گفت: برای آن تماشاگرها، غمگین هستم و البته به مارول برای رد درخواست حذف سکس‌های موردنظر افتخار می‌کنم.

دبلی‌میل: جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا گفت: خانواده‌هایی که در مرز به خاطر «سیاست تحمل‌صفر» دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری سابق آمریکا از یکدیگر جدا شدند، بدون توجه به شرایط مستحق دریافت غرامت هستند. این در حالی است که بایدن چند روز قبل گفته بود که این گزارش‌ها «اشغال» هستند و این پرداخت‌های میلیون‌دلاری انجام نمی‌شوند.

خبرگزاری صبا: کلیفورد رُز بازیگر انگلیسی که بیشتر برای ایفای نقش اشرومبارفورر لودویگ کسلر (در دوبله سریال با نام فرمانده کسلر) در سریال «ارتش سری» شناخته می‌شود، در ۹۲ سالگی درگذشت. کلیفورد رُز در سال ۱۹۲۹ در هرفوردشایر در ناحیه میدلند غربی انگلستان به دنیا آمد. او تحصیلات بازیگری را در کالج سلطنتی لندن فراگرفت.

بی‌بی‌سی: پرس جب‌چیچیر دوندۀ کنیایی برنده مارتن نیویورک شد. او اولین دوندۀ ای است که قهرمان فعلی مارتن المیک است و برنده مارتن نیویورک! دو هم‌وطن دیگر او، ویولا چیچو و آبایل یشانه، دوم و سوم شدند. مارتن مردان را هم یک کنیایی دیگر برد؛ آلبرت کوریر. پشت‌سر او محمد عربی از مراکش و ایوب فانیل، ایتالیایی متولد اتریش از خط پایان گذشتند.

بِژواک: وزیر خارجه طالبان و سفیر چین در کابل دیدار کردند. فارغ از موضوعات سیاسی مطرح‌شده در این جلسه یک موضوع اقتصادی هم از محورهای گفت‌وگوی این دیدار بود. آن هم موضوع تجارت «چلغوز» بود. «وانگ‌یو» در دیدار با «امیرخان متقی» وعده داد که ونزای ضروری برای تجار افغان که در تجارت «چلغوز» فعالیت دارند، صادر می‌شود.